

EGY MECÉNÁS ÉS EGY FESTŐ TALÁLKOZÁSA

Dr. Moldvai Sándor sebész főorvos elképzelését váltotta valóra Sonkoly Tibor vásárhelyi festőművész, amikor a Szent István templom urnakápolnájába megfestette a *Mária mennybebívása* és a *Jézus feltámadása* című alkotásokat. A pannók keletkezésének történetét személyes vallomásuk alapján ismerhetjük meg, mely követendő példaként szolgálhat.

Dr. Moldvai Sándor (1924)
nyugalmazott sebész főorvos,
az Országos Orvosszakértő Intézet
csoportvezető főorvosa

A MECÉNÁS — DR. MOLDAI SÁNDOR

Feleségemmel már korábban megbeszéltük, hogy mindketten az urnás temetést fogjuk választani. Ibike kívánsága volt az is, hogy édesanyját, és az ő két fivérét is exhumáltassuk a vásárhelyi temetőből. Így egy helyen lenne a család. Ez később meg is történt. A nagy család bekerült az urnakápolnába, amelyet a Szent István templomban alakítottak ki 2007-ben. Ibike ebben az évben hunyt el. Ezért döntöttem úgy, hogy Budapest helyett itt valósítom meg az eredeti elképzelésünket.

A frissen kialakított kápolnát azonban sívárnak és személtelennek találtam. Feleségem, Ibike mindig szerette a szepet, örült, ha festményekkel díszíthette a lakásunkat. Ezért az Ő emlékére freskókkal szerettem volna díszíteni ezt a helyet. Felvettem a kapcsolatot az akkori plébánossal, Kopasz Istvánnal. Szándékom szokatlan volt, de elfogadta. Ezek után kellett kivitelező művészt találnom. Segítségül hívtam dr. Dömötör János nyugalmazott múzeumigazgató és műtörténész barátomat. Így jutottunk el Sonkoly Tibor festőművészhez. János végig az ügy mellett volt, és mint mentor támogatta azt.

Ez az adomány az én életemben egyszeri és megismételhetetlen. Feleségem, társam elvesztésének fájdalma váltotta ki. Mégis jelentős, mert a város életében közösségi funkciót lát el. Vigaszt nyújt a gyászoló embernek.

Két év elteltével, azóta is folyamatosan kifejezik tetszésüket, elismerésüket az ismerőseim - úgy nekem, mind az alkotónak. Megnőtt a szándék, és egyre többen választják ezt a méltó helyet szeretteik nyughelyéül. A további mecénási tevékenységem abban nyilvánul meg, hogy kezdettől ajánlom a művészt hasonló feladatokra, még Budapesten is. Bízom abban, hogy hasonló igénnyel lesznek olyanok, akik folytatják az urnakápolna többi helyiségének díszítését. Így egy komplett, egyedülálló objektummal gazdagodik az egyház - és általa a város is. A felavatáskor Dömötör János

is elmondta, régebbi adományok a városnak a Nagy András János és a Bakay kutak voltak, valamint a templomainkban látható színes üvegablakok. Úgy érzem, a mi vállalásunkkal bővült ez a kör.

Napjainkban a polgári mecenatúra sokkal szerényebb keretek között jelenik meg: egyéni felajánlások a rászorultak megsegítésére. Mindenki szűkebb marokkal mér. Szokássá vált a telefonos kérés, médiafelhívás. A kisemberek fokozottabb érzékenységet mutatnak ezen a téren, mint az, aki ezt könnyebben megtehetné. Tisztelet a kivételnek. Mindenesetre nem tudok kirívó esetekről Vásárhelyen. Ezért úgy érzem, az én adományom kellő súllyal kapcsolódik az elődök megszakadt hagyományához. Szakemberek szerint a festmény eszmei értéke kétmillió forint körül van.

Számomra azonban sokkal fontosabb a művész által megjelölt alkotás üzenete.

Moldvai Sándor

A FESTŐ — SONKOLY TIBOR

Dr. Moldvai Sándor Dömötör János javaslatára kerestem meg azzal a szándékkal, hogy a röviddel előtte meghalt kedves felesége emlékére az urnakápolnába illő képet készíttessen és adományozzon a Szent István téri templomnak.

Nagy kihívást jelentett ez számomra. Ahhoz a korosztályhoz tartozom, akiknek indíttatása idején a társadalmi elvárás nem éppen a vallási neveltetésre épült. Nekünk a nagyszülők vallási szokásai jelentettek elsősorban az ebbéli élményeket. Most viszont érzékelhető, hogy egyre jobban újraértékelődik a társadalom és egyház kapcsolata, valamint ennek ezeréves múltja. Művészettörténeti vizsgálódásaink elképzelhetetlenek azoknak az értékeknek a megismerése nélkül, amelyeket az egyházművészet vagy annak alkotói hoztak létre évszázadok során.

Terepszemlét tartottam, mielőtt vállaltam volna a feladatot. Ez határozhatta meg, hogy milyen méretben és hangulatban készülhet el a mű. Úgy gondoltam, hogy a középkor virágzó reneszánsz hangulatában, egyéni, kissé expresszív hatásban kell megfestenem. Tapasztalat igazolja, hogy ez az ábrázolás a mai ember számára is befogadható.

Hogy mit ábrázoljanak a képek?

Hát azt sem volt egyszerű eldönteni. Több ötlet született. Ezekről vázlatokat készítettem. Dömötör János és Moldvai doktor úr rendszeresen tartották velem a kapcsolatot. Ötletekben sem volt hiány. Ez a folyamat két hónapig tartott. Majd elkezdtem a tényleges megvalósítást. Doktor úrnak kezdettől fogva kívánsága volt, hogy szeretett felesége is ábrázolva legyen, valamint ő maga is. A *Mária mennybebívása* adta ehhez a lehetőséget, a világi és égi történetes együttes ábrázolásával. Kezdetből fogva hármastagolású képben kellett gondolkodnom: középen Mária két angyallal, két oldalt három-három alak, félig nyitott térben. A terem padozatának perspektíva vonalai Mária teste felé mutatnak. A horizont és a felhő vonala az égi történetnél szintén egy vonalba esik. Ezek kapcsolják egybe a két jelenetet. Mint hagyo-

mányosan, modelleket kellett beállítani. Ezekről felvételek, majd rajzok készültek. Unokaöcsém, Varga Árpád mint operatőr segített ebben. Modelként a két unokám, Ágika és Laci, valamint Szender Ákos és Áрпи felesége, Éva álltak rendelkezésemre.

Ez a triptichon készült el először. Amikor a három elem a helyére került, Mózes Lajos asztalosmester segítségével - ő készítette a nagyon stabil kereteket is - Moldvai Sándor megálmodott egy másik képegyüttest is. Ezt a meglévővel szembe, a búcsúztató szertartás termének falára gondolta. Így folytatódott a közös munkánk, majd elkészült a *Jézus feltámadása* című jelenet. Jézus alakjához kitűnő modellt találtunk Fazekas Gábor személyében, aki nagy átéléssel jelenítette ezt meg. Nem véletlen: korábban Passiójátékokban is szerepelt. A bal oldalon egy stációjelenetet ábrázoltam. Itt a másik modell Prokop István. Jobb oldalon látható a keresztlevétel, melynél Éva segítkezett. A történet különlegessége, hogy a modellbeállításokat sötét háttérrel képzeltem el. Ezért a modelleknek elég hidegben, - február - kellett este, a műterem udvarán lenge öltözetben állniuk. A legnehezebb helyzetben Fazekas Gábor volt. Ha ő ezt nem vállalja, nem született volna meg a szerintem legjobban sikerült Jézus alak.

Összességében: a részemről nagy átélést igénylő munka tíz hónap alatt készült el. Megtiszteltetés számomra, hogy megcsinálhattam. Akkori tudásom legjavát adtam hozzá. Ritkán adódik ilyen lehetőség.

2008-ban áldotta meg Kiss-Rigó László megyés püspök úr. Azóta sok pozitív visszajelzést kaptam. Céлом az volt, hogy a fájdalmas pillanatokban vigaszt kapjanak a gyászolók, bibliai jelenetek felidézésével éppúgy, mint képi úton.

Az avatáson Dömötör János így fogalmazott: „Szakrális üzenete van az élet nem múlik el, hanem folytatódik egy más közegben.”

Sonkoly Tibor

Sonkoly Tibor és modelljei
Szender Ákos, Beier Ágnes és Beier László